

عنوان مقاله:

گفتمان اخلاقی و ادب عشق در آثار غنایی فارسی با تاکید بر خسرو و شیرین

محل انتشار:

مجله تفسیر و تحلیل متون زبان و ادبیات فارسی (دهخدا)، دوره 14، شماره 54 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 25

نویسندگان:

سهیلا محقق - دانشجوی دکتری گروه زبان و ادبیات فارسی، واحد نجف آباد، دانشگاه آزاد اسلامی، نجف آباد، ایران.

محبوبه خراسانی - دانشیار گروه زبان و ادبیات فارسی، واحد نجف آباد، دانشگاه آزاد اسلامی، نجف آباد، ایران.

مرتضی رشیدی - استادیار گروه زبان و ادبیات فارسی، واحد نجف آباد، دانشگاه آزاد اسلامی، نجف آباد، ایران.

خلاصه مقاله:

عشق ورزی یکی از مظاهر تجلی عواطف انسانی است. به لحاظ منطقی، هیچ یک از دو طرف عاشقی، نمی توانند تعهد بدهند در همه حال به یک میزان طرف مقابل را دوست خواهند داشت. همین امر موجب شده تا فیلسوفان به این موضوع بیندیشند. هدف اخلاق عاشقی زیرپانگذاشتن فضایل است و ادب عاشقی بر رفتار پس از عاشقی تاکید دارد که هر کدام بر موفقیت یا عدم موفقیت این مسیر موثر هستند. پرسش ما این است؛ در مقایسه با برخی روایت های عاشقانه زودگذر معاصر، در روایت های غنایی کلاسیک نحوه تعامل عشاق چگونه بوده است؟ از آنجا که در آثار کلاسیکی چون «خسرو و شیرین» عشق به کمال تجلی یافته است، آن را به عنوان جامعه آماری برگزیده ایم. روش پژوهش، تحلیل محتوای کیفی است و به خوانش این متن بر مبنای مقاله اساس (مصطفی ملکیان) می پردازد که رعایت یا عدم رعایت اخلاق و ادب عاشقی چه تاثیری در روند عاشقی شخصیت های داستان می گذارد؟ به این نتیجه رسیدیم؛ عدول از موازین اخلاق عاشقی در آثار کلاسیک نیز جاری است و قهرمانان در زوایای مختلف روایی مرتکب بی اخلاقی و بداخلاقی در عشق ورزی می شوند و همین امر مسیر موفقیت آمیز عشق را با خطر مواجه می سازد؛ خسرو شروط اخلاقی و ادب را رعایت نکرده و به رابطه عاشقانه شان، صدمه می زند. اما شیرین هر دو را ارج می نهد، در عاشقی اش خرد حکمفرماست و تلاش بر آن دارد، دو خصلت تقوا و عشق را در کنار یکدیگر قرار دهد. این نکته نیز جالب است؛ رعایت اخلاق و ادب عاشقی از سوی زنان (در مقام معشوقی) بیشتر از مردان (عاشقان) است.

کلمات کلیدی:

اخلاق عاشقی، ادب عاشقی، ادبیات غنایی، منظومه خسرو و شیرین، مصطفی ملکیان

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1586169>

